

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2497/2022
05.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Бранислава Босиљковића и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Марко Радовић, адвокат из ..., против тужене Пољопривредне школе из Бачке Тополе, чији је пуномоћник Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине из Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1364/22 од 11.05.2022. године, у седници већа одржаној 05.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1364/22 од 11.05.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1364/22 од 11.05.2022. године и пресуда Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П1 812/2021 од 26.01.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев, којим је тражено да се обавезе тужена да исплати тужиљи и то:

1) на име накнаде за исхрану у току рада за период од маја 2018. године до априла 2021. године и то:

- за мај 2018. године, износ од 3.680,25 динара, са законском затезном каматом од 21.07.2018. године до исплате,

- за јун 2018. године, износ од 3.680,25 динара, са законском затезном каматом од 21.07.2018. године до исплате,

- за август 2018. године, износ од 2.628,75 динара, са законском затезном каматом од 21.09.2018. године до исплате,

- за септембар 2018. године, износ од 3.505,00 динара, са законском затезном каматом од 21.10.2018. године до исплате,

- за октобар 2018. године, износ од 4.030,75 динара, са законском затезном каматом од 21.11.2018. године до исплате,

- за новембар 2018. године, износ од 3.680,25 динара, са законском затезном каматом од 21.12.2018. године, до исплате,

- за децембар 2018. године, износ од 3.680,25 динара, са законском затезном каматом од 21.01.2019. године до исплате,

- за јануар 2019. године, износ од 3.505,00 динара, са законском затезном каматом од 21.02.2019. године до исплате,

- за фебруар 2019. године, износ од 1.752,50 динара, са законском затезном каматом од 21.03.2019. године до исплате,
- за март 2019. године, износ од 3.680,25 динара, са законском затезном каматом од 21.04.2019. године до исплате,
- за април 2019. године, износ од 3.505,00 динара, са законском затезном каматом од 21.05.2019. године до исплате,
- за мај 2019. године, износ од 3.680,25 динара, са законском затезном каматом од 21.06.2019. године до исплате,
- за јун 2019. године, износ од 1.752,50 динара, са законском затезном каматом од 21.07.2019. године до исплате,
- за јул 2019. године, износ од 1.752,50 динара, са законском затезном каматом од 21.07.2019. године до исплате,
- за август 2019. године, износ од 2.628,75 динара, са законском затезном каматом од 21.09.2019. године до исплате,
- за септембар 2019. године, износ од 3.680,25 динара, са законском затезном каматом од 21.10.2019. године до исплате,
- за октобар 2019. године, износ од 4.030,75 динара, са законском затезном каматом од 21.11.2019. године до исплате,
- за новембар 2019. године, износ од 3.505,00 динара, са законском затезном каматом од 21.12.2019. године до исплате,
- за децембар 2019. године, износ од 3.154,50 динара, са законском затезном каматом од 21.01.2020. године, до исплате,
- за јануар 2020. године, износ од 3.505,00 динара, са законском затезном каматом од 21.02.2020. године, до исплате,
- за фебруар 2020. године, износ од 3.329,75 динара, са законском затезном каматом од 21.03.2020. године до исплате,
- за март 2020. године, износ од 3.855,50 динара, са законском затезном каматом од 21.04.2020. године до исплате,
- за април 2020. године, износ од 3.505,00 динара, са законском затезном каматом од 21.05.2020. године до исплате,
- за мај 2020. године, износ од 3.505,00 динара, са законском затезном каматом од 21.06.2020. године до исплате,
- за јун 2020. године, износ од 3.855,50 динара, са законском затезном каматом од 21.07.2020. године до исплате,
- за август 2020. године, износ од 2.453,50 динара, са законском затезном каматом од 21.09.2020. године до исплате,
- за септембар 2020. године, износ од 3.855,50 динара, са законском затезном каматом од 21.10.2020. године до исплате,
- за октобар 2020. године, износ од 3.855,50 динара, са законском затезном каматом од 21.11.2020. године до исплате,
- за новембар 2020. године, износ од 3.505,00 динара, са законском затезном каматом од 21.12.2020. године до исплате,
- за децембар 2020. године, износ од 4.030,75 динара, са законском затезном каматом од 21.01.2021. године до исплате,
- за јануар 2021. године, износ од 3.329,75 динара, са законском затезном каматом од 21.02.2021. године до исплате,
- за фебруар 2021. године, износ од 3.154,50 динара, са законском затезном каматом од 21.03.2021. године до исплате,

- за март 2021. године, износ од 2.278,25 динара, са законском затезном каматом од 21.04.2021. године до исплате,
- за април 2021. године, износ од 3.680,25 динара, са законском затезном каматом од 21.05.2021. године до исплате, и
2) на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од јула 2018. године до маја 2021. године:
- за јул 2018. године, износ од 45.298,32 динара, са законском затезном каматом од 22.08.2018. године до исплате,
- за јул 2019. године, износ од 70.231,92 динара, са законском затезном каматом од 22.08.2019. године до исплате,
- за јул 2020. године, износ од 74.181,24 динара, са законском затезном каматом од 22.08.2021. године до исплате, и
- за 2021. годину, износ од 26.014,28 динара, са законском затезном каматом од 22.02.2021. године до исплате и захтев да се обавезе тужена да исплати тужиљи на име трошкова парничног поступка износ од 54.200,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да исплати туженој на име трошкова ревизијског поступка износ од 18.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа ове пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1364/22 од 11.05.2022. године, одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П1 812/21 од 26.01.2022. године, којом је усвојен тужбени захтев тужиље (став први изреке првостепене пресуде), тако што је обавезана тужена да исплати тужиљи на име накнаде за исхрану у току рада за период од маја 2018. године до априла 2021. године, појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом (став други изреке првостепене пресуде) на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од јула 2018. године до маја 2021. године, појединачно одређене износе са законском затезном каматом (став трећи изреке првостепене пресуде) и обавезана тужена да исплати тужиљи на име трошкова парничног поступка износ од 54.200,00 динара, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде, у случају доцње, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, под претњом принудног извршења (став четврти изреке првостепене пресуде) Ставом петим изреке првостепене пресуде, странке су ослобођене плаћања судске таксе.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Према оцени Врховног касационог суда испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе о праву запослених у школама на исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку –

ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у радном односу код тужене и у спорном периоду је обављала послове ..., за које је био утврђен коефицијент за обрачун и исплату плате од 6,30. У истом периоду тужена је тужили обрачунавала и исплаћивала основну плату, тако што је основицу коју објављује Влада Републике Србије множила са коефицијентом радног места тужиле и тако добијени производ (основице и коефицијента радног места тужиле), уз увећање по основу минулог рада је био нижи од износа минималне нето зараде, те је тужена приликом обрачуна тужили основне плате вршила допуну основне плате до прописане минималне нето зараде. Вештачењем је утврђена висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, према присуству тужиле и у односу на најповољније параметре у упоредно важећим Колективним уговорима у Републици Србији. Тужила је према варијанти обрачуна у складу са Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатости на територији Републике Србије определила тужбени захтев.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и обавезали тужену да исплати тужили на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за спорни период, износе утврђене вештачењем, са припадајућом каматом, јер су закључили да у износу минималне зараде није садржана накнада предметних трошкова.

Према оцени Врховног касационог суда становиште нижестепених суда је засновано на погрешној примени материјалног права, због чега су преиначене другостепена и првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужиле.

Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017... 129/2021), у одредби члана 187. став 3. прописује да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Одредбе члана 4. став 1. истог Закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему,

а став 2. истог члана Закона прописује да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15 и 99/20), у одредби члана 20. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са Законом (став 1.), а уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и остварени стандардни учинак, нижа од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на напред описани начин, исплаћује се у висини минималне зараде (став 2.).

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе Закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2 тог Закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ број 44/01, са изменама и допунама), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

У конкретном случају тужила је запослена у школи, због чега се за утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака на основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон (Закона о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/2015) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, а то право није предвиђао ни претходно важећи Посебни колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 12/2009). Дакле, на основу наведених прописа, примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана су у коефицијенту као једном од елемената плате, те не постоји правни основ за остваривање траженог било у општем, било у посебном акту. Тужилци не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег

одмора, с обзиром на то да су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате, па то што је тужиљи у спорном периоду исплаћивана минимална зарада, нема утицаја на другачије одлучивање.

Полазећи од успеха у поступку по ревизији обавезана је тужиља да исплати туженој на име оправдано насталих трошкова поступка износ од 18.000,00 динара и то на име састава ревизије према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/2012 ... 37/2021), применом одредби члана 153, 154. и 162. ЗПП. Туженој није досуђена накнада на име судских такси, јер захтев за накнаду истих није опредељен у складу са одредбом члана 163. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредби члана 404., 416 став 1. и 165. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић